

ชื่อเรื่อง	พลวัตการใช้ประโยชน์ที่ดินและผลกระทบจากภัยพิบัติดินโคลนถล่ม ในพื้นที่ลุ่มน้ำแม่พูล
ผู้วิจัย	ฐิติรัตน์ คุ้มภัย
ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ ดร.จรัณธร บุญญาภาพ
ประเภทสารนิพนธ์	วิทยานิพนธ์ ปริญญาตรี วท.บ. สาขาวิชาทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม, มหาวิทยาลัยนเรศวร, 2560
คำสำคัญ	พลวัตการใช้ประโยชน์ที่ดิน , ดินถล่ม , ตัวแบบมาร์คอฟ

บทคัดย่อ

การตรวจสอบการเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินทำให้ได้ข้อมูลที่สำคัญสำหรับการวางแผนการจัดการการใช้ที่ดินในอนาคต การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินระหว่างปี 2552-2558 และคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี 2564 โดยการประยุกต์ระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ร่วมกับการใช้ข้อมูลภาพถ่ายดาวเทียมและตัวแบบมาร์คอฟ ผลการวิเคราะห์พบว่า มีการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดิน 2 ประเภทหลักที่เห็นได้ชัด ได้แก่ พื้นที่สวนไม้ผลผสมบนภูเขาสูงชัน และพื้นที่ป่าไม้บริเวณพื้นที่ลุ่มน้ำแม่พูล โดยระหว่างปี 2552 และ ปี 2555 พบว่า เนื้อที่ป่าไม้ลดลง 1,815.39 ไร่ ซึ่งมีสาเหตุหลักมาจากเปลี่ยนไปเป็นสวนไม้ผลผสมบนภูเขา โดยมีเนื้อที่ประมาณ 1,704.38 ไร่ การเปลี่ยนแปลงการใช้ที่ดินระหว่างปี 2555 และ ปี 2558 พบว่า เนื้อที่ป่าไม้ลดลง 9,350.53 ไร่ จากปี 2555 โดยพื้นที่ป่าไม้เปลี่ยนไปเป็นสวนไม้ผลผสมบนภูเขา 12,184.72 ไร่ และป่าไม้ถูกทำลายจากการเกิดดินถล่ม 329.85 ไร่ การคาดการณ์การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินในปี 2564 พบว่า การเพิ่มขึ้นของสวนไม้ผลผสมบนภูเขาสูงชันเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 26.42 ของพื้นที่สวนไม้ผลผสมบนภูเขาสูงชันทั้งหมดปี 2558 ขณะที่พื้นที่ป่าไม้มีโอกาสลดลงมากที่สุดถึงร้อยละ 50.52 ของพื้นที่ป่าไม้ทั้งหมดในปี 2558 นอกจากนี้การเปลี่ยนแปลงการใช้ประโยชน์ที่ดินที่มีโอกาสเพิ่มมากขึ้นส่วนใหญ่เป็นสวนไม้ผลผสม แสดงให้เห็นว่าการขยายตัวของสวนไม้ผลผสมทั้งในพื้นที่ราบและพื้นที่บนภูเขาสูงเพิ่มขึ้น จากการวิเคราะห์พื้นที่ป่าไม้จะเปลี่ยนแปลงไปเป็นสวนไม้ผลผสมบนภูเขาสูงชันมีโอกาส 0.45 ของความน่าจะเป็น แสดงให้เห็นว่าการลดลงของป่าสาเหตุหลักมาจากการขยายตัวของสวนไม้ผลผสม การศึกษาครั้งนี้ทำให้ทราบทิศทางของการเปลี่ยนแปลงของการใช้ประโยชน์ที่ดินและทำให้ได้ฐานข้อมูลที่ใช้สนับสนุนในการวางแผนจัดการการใช้ประโยชน์ที่ดินอย่างเหมาะสมในอนาคต